

Kuva: Erkki Oksanen 2007

PROFESSORI MATTI PALON 70 VUODEN MATKAKERTOMUS

Matti Palo valmistui metsänhoitajaksi ja väitteli maatalous-metsätieteiden tohtoriksi 1960-luvulla Helsingin yliopistossa. Hän työskenteli pisimpään Metsäntutkimuslaitoksessa Helsingissä - viimeiset 18 vuotta metsäekonomian professorina. Hän on tutkinut Suomen metsäpolitiikkaa, tropiikin metsäkadon syitä ja kehitysarvioita sekä metsäsektorin globaalistamista. Matti on kollegojensa kanssa kirjoittanut ja toimittanut kymmenen kirjaa ja yli 200 artikkelia ja muuta julkaisua. Vuonna 1999 häneltä syntyi kokoomateos maailman metsien ja ilmaston muutoksista, jossa oli 13 kirjoittajaa viideltä mantereelta.

Matti Palo syntyi sekä vietti lapsuutensa ja kouluvuotensa Kokkolassa, joka on säilynyt Toholammin ja koko Keski-Pohjanmaan ohella hänen kotiseutunaan Helsingin lisäksi. Matti ja hänen lapsuuden toverinsa ("Nurkan pojat") julkaisivat äskettäin Liisa Pihkalan toimittaman kirjan "Hagströmin nurkilla", jossa he kuvailivat elämää sota- ja pulavuosina omalla Nurkallaan ja Kokkolassa.

Matti Palo oli 1960-luvulla innolla mukana Keski-Pohjanmaan kehittämistyössä. Hän ideoi ja toteutti Keskipohjalaisen ylioppilaskerhon ja maakuntaliiton kanssa "Keski-Pohjanmaan kehityspäivät" vuonna 1964. Maakunnallinen ja kuntakohtainen taloudellinen suunnittelu olivat päivien teemana. Alan huippuasiantuntijat Helsingistä saapuivat Kokkolaan esitelmöimään. Osanottajia oli pari sataa. Tilaisuuden esitelmät ja muut kirjoitukset koottiin monisteeksi.

Matin tärkein anti Kaustiselle, maakunnalle ja koko Suomelle oli Kaustisen kansanmusiikkijuhlien ideoiminen. Hänen lähtökohtanaan oli maakunnan kehittäminen sille omintakeisimman kulttuurin eli kansanmusiikin pohjalta. Keskipohjanmaa-lehti julkaisi 1966 Matin artikkelin otsikolla

"Kaustinen International Folk Music Festival". Viljo S. Määttälän vetämänä kaustislaiset tekivät haaveesta totta. Festivaalit on toistettu viikon mittaisina heinäkuussa menestyksellisesti jo 40 kertaa.

Matti Palo toimi 1980-luvulla Helsingin Keskipohjalaiset ry:n puheenjohtajana. Yhdistys ylläpiti ja voimisti kytkentöjä kotimaakunnan ja pääkaupunkiseudulla asuneiden entisten keskipohjalaisten välillä. Useat maakunnan kunnat vierailivat Helsingissä kulttuuriaan ja talouttaan esittelemässä. Kokkolassa järjestettiin maakunnan tutkimuksen seminaari yhdessä Chydenius-instituutin kanssa.

Matti on ollut yksi Alnus ry:n perustajajäseniä vuonna 2000. Yhdistys tähtää metsäkulttuurin edistämiseen Keski-Pohjanmaalla ja kansainvälisesti. Yhdistys on järjestänyt kolme näyttelyä, viisi opintoretkeilyä ja luentoja sekä kehittänyt "Virtuaalimetsän", josta on tullut varsin suosittu. Parhailaan Alnus toimeenpanee Metsäkulttuurikeskusta Tapion Tupa Oy:n tiloihin Kalajoen Hiekkasärkillä. Matti on toiminut Alnus ry:n puheenjohtajana sen perustamisesta alkaen.

Matti Palon tärkein tutkimus oli "Maailman metsät, yhteiskunta ja ympäristö". Matti johti tutkimusta yhdessä Jussi Uusivuoren kanssa 1995-2001. Pontimena oli tutkia metsäsektorin globaalistamista. Metsätutkimuslaitoksen kumppaneina olivat mukana Yhdistyneiden kansakuntien yliopisto Tokiosta ja kuusi muuta kansainvälistä tutkimuslaitosta sekä lähes 200 tutkijaa kuudelta mantereelta.

Kansainvälinen Kluwer Academic Publishers julkaisi tutkimuksesta kolme kirjaa ja YK:n yliopisto maailman metsäpolitiikan päättäjille tarkoitetun yhdistelmäteoksen. Se julkistettiin Maailman metsäkongressissa Quebecissä Kanadassa 1993. Reuters ja eräät muut johtavat tietotoimistot välittivät Matti Palon esitelmän maailmanlaajuisesti. Maailman metsätutkijoiden liitto IUFRO on sittemmin jatkanut tätä tutkimusta.

Matti on työskennellyt yhteensä seitsemän vuotta tutkijana ja professorina ulkomailla, niistä kaksi vuotta metsäekonomian professorina Tanskassa, vuoden ympäristöpolitiikan professorina Etelä-Koreassa, vuoden tohtoritutkijana Kaliforniassa, yhteensä vuoden YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n konsulttina Malesiassa, Filippiineillä, Mozambikissa, Nigeriassa ja FAO:n päämajassa Roomassa sekä lyhempiä aikoja Britanniassa ja Ranskassa. Matti on tehnyt tutkimus- ja esitelmämatkoja 50 maahan kuudella mantereella.

Matti jäi eläkkeelle Metsätutkimuslaitoksesta 2003, mutta sai hetimiten kutsun Etelä-Koreaan. Hän toimii edelleen vierailevana professorina YK:n Rauhanyliopistossa ja CATIE-yliopistossa Costa Ricassa. Siellä hän kävi luennoimassa kaksi viikkoa viime syksynä ja toistaa vierailun jälleen ensi joulukuussa.

Matti pitää edelleen luentoja Helsingin ja Joensuun yliopistoissa, joissa hän ehti olla pitkään dosenttina ennen eläkeikää. Hänen luentonsa käsittelevät metsäsektorin globaalistamista, kansainvälistä metsäpolitiikkaa, tropiikin metsäkatoa ja etenkin korruption ja köyhyyden roolia siinä sekä köyhyyden pidikkeitä. Helmikuussa Matti oli vastaväittelijänä Ruotsin maatalousyliopistossa ja huhtikuun lopulla hän pitää luentoviikon Joensuun yliopistossa. Hän sai juuri kutsun luennon pitämiseen Oxfordin yliopiston Pyöreän pöydän konferenssiin elokuussa esitelmöimään korruption vastaisessa konferenssissa Ateenassa marraskuussa.

Lepistön 150-vuotiaan maalaistalon kunnostus Toholammilla on ollut Matin ja hänen puolisonsa yhteinen harrastus pian vuosikymmenen. Matti viihtyy siellä kasvavassa määrin Helsingin kotinsa ja matkojensa ohessa. Talo sijaitsee Lestijoen kauniin Riutankosken rannalla. Viime aikoina Lepistössä oloa on pidentänyt myös käynnissä oleva englanninkielisen kirjan kirjoittaminen Springer -kustantajalle Saksaan. Kirjassa analysoidaan Suomen siirtymistä kestävään metsätalouteen, tropiikin metsäkadon jatkumista ja niitä yhdistävää teoriaa.